

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Lectio 14. De quarta voce Turturis gementis: O clavis David, & sceptrum domus Israel, qui aperis & nemo claudit, claudis & nemo aperit, veni & educ vinctum de domo carceris, sedentem in tenebris & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

quam potuit reperiri. Valerianus vero à Sapore Persarum Rege captus, miserabili servitute cogitur Regi, dum equum conscenderet, subfelli vice subservire, & micas, canis instar, sub ejus menâ comedere.

Galerius Maximianus, cum aliud perfectionis incendium fuscitasset, apostemate in partibus vendis, & in interioribus recessibus corporis ulcere purulento percussus est. Atque exinde pessimo & lethali fetore, vermium multitudinem redundante, fastidie interijt. Sic iusto Dei iudicio perunt acerbo fato, qui Christo se opposuere. Et qui radicem Jesse excindere conati sunt, excisi istu cœlesti jacent. Unde de his omnibus illud Sancti Gregorij Nazianzeni orat. 2. in Julian, repetere licet. *Quomodo facti sunt in desolationem, repente desituti sunt, perierunt propter scelera, tanquam pulvis qui disperditur à procella tanquam arena vento disjecta, tanquam vos mansuetus, tanquam istus tonitruus, tanquam corruptio perfringens.*

Ench. l. 8. cap. 18.

Isa. 2.

Psal. 2.

Ergo, o Principes gentium, continete vos vestrum super eum qui potens est vos subito delere: *Quiescit ab homine cuius spiritus est in naribus eius; quia excelsus repulsus est vultus*, inquit Isaias. Quasi dicat: Absit ut Christus, ejusque cultores infectemini; quia licet ipse ut homo naribus respiret, statu tamen & spiritu solo potest vos in momento subvertere, quia excelsa est potentia. Et vos, O Reges, id intelligite, id eo que servite illi in timore, qui potest vos tanquam vas figuli confringere: *Apprehendite disciplinam*, si ve (ut Hebræi habent) *Oculasmini filium*, adorate eum, qui licet sit de radice Jesse secundum humanam naturam, est tamen filius Dei Patris consubstantialis secundum divinam. Ideoque Rex Regum à Patre constitutus est, cui in subjectionis & servitutis symbolum oportet vos manus exosculari, ut solent subditi legitimo Principi, & homagium offerre, vultumque ejus deprecari. *Veni, iam noli tardare.*

Cæterum, quoniam tempus sibi illud repræsentat Ecclesia, quo Christus expetebatur oriundus de genere Jesse & David, dominaturus que Regibus & gentibus; ideo voce gemebunda, Turturis instar aut Columbe, precatur ut cito veniat, & dicit: *Veni ad liberandum nos, iam noli tardare.* Quasi dicat: Ubique regnat iniquitas, & Dei oblitio profunda, ubique oppressio violenta, fractique ex parte animi, tam longa dilatione, penè videntur desperare: ergo ne differas auxilium, adjutor in oportunitatibus, in tribulatione. Imple promissiones tuas, per os Prophetarum nobis factas. Inclamante enim & vociferante Propheta Abacuc, iustissimi iudicari, immò & tabulis consignari hoc promissum: *Si moram fecerit, expecta eam, quia veniens veniet, & non tardabit.* Et per Isaiam dixisti. *Prope est ut veniat tempus ejus, & dies ejus non elongabuntur, miserabitur enim Dominus Jacob, & Israel salvabitur.* Ergo nunc exurge, tempus est; periculum in mora est, veni ad liberandum nos, & noli tardare.

Abac. 2. 14.

Miserere Sion, quia tempus miserendi eius, quia venit tempus.

LECTIO XIV.

De quarta voce Turturis.

O Clavis David, & sceptrum domus Israel, qui aperis, & nemo claudit, claudis, & nemo aperit, veni & e duc vincem de domo carceris, sedentem in tenebris & umbra mortis.

Clavis cum sit facultas quedam ad aperendum, potestatem variam facis in eloquijs designat. Sic Christus Dominus dicit se Petro dare claves Regni celorum, dans illi potestatem remittendi peccata. Similiter afferit Pharisæis datam à Deo clavem scientiæ: sed eos non introisse, quin potius eâ clave abusus etiam aliis ad introeundum impedimento fuisse, quia nimirum doctrinam sinceram legis pervertebant quâ potuissent homines ad Christum deduci, & sic impediebant eos, ne introirent ad veram scientiam & veritatis cognitionem, cuius ostium erat fides in Christum. Denique, notum est per clavium traditionem quodam inaugurari ad Magistratum, Principatumque ad civitates scilicet plena & sublimi potestate gubernandas.

Itaque Christo Domino competit clavis varijs de causis.

Primo quidem ei competit singulariter clavis Regni celorum, ratione potestatis, excellentiæ, & principatus supremi in Ecclesiâ Militantem, quæ in Scripturis, Regnum celorum nonnunquam nominatur. Hanc nianum plenissima gubernat potestate in omnibus, tanquam Rex & Summus illius Sacerdos habens Vicarium in terris, cui administrationem illius commisit. Hæc est domus David, cuius clavis ei concredita dicitur apud Isaiam *Dabo clavem domus David super humerum ejus, & aperies, & non erit qui claudat, claudis, & nemo erit qui aperiat, & non erit qui ingressus in Ecclesiam, nisi ipse aperiente & admittente. Nemo participat in ipsa aliquam potestatem, nisi ipse illam communicante. Quinimmo ipse non solum dicit se clavem habere, sed & ostium esse: *Ego sum ostium, per me si quis introierit, salvabitur.* Nemo quoque participat ullam gratiam, nisi per ipsum. Cui vult thesauros gratiæ aperire, cui vult ipse claudere. Denique per Baptismum, quasi clavem & primum ostiū introducit infideles in domum suam, in Regnum suum, in Ecclesiam suam.*

Quomodo & qua Clavis Christo competit Luc. 11.

Diversa claves ex diversis causis Christo competit Luc. 11.

*Dabo clavem domus David super humerum ejus, & aperies, & non erit qui claudat, claudis, & nemo erit qui aperiat, & non erit qui ingressus in Ecclesiam, nisi ipse aperiente & admittente. Nemo participat in ipsa aliquam potestatem, nisi ipse illam communicante. Quinimmo ipse non solum dicit se clavem habere, sed & ostium esse: *Ego sum ostium, per me si quis introierit, salvabitur.* Nemo quoque participat ullam gratiam, nisi per ipsum. Cui vult thesauros gratiæ aperire, cui vult ipse claudere. Denique per Baptismum, quasi clavem & primum ostiū introducit infideles in domum suam, in Regnum suum, in Ecclesiam suam.*

Joann. 10

Secundo competit ei clavis Regni celorum, ratione potestatis in Ecclesiam triumphantem. Quia ipse habet & facultatem in illam introeundi quos voluerit Fideles. Ipse solus aperit, dignos faciens illos quos introducit; solus claudit, indignos repellens. Hanc tamen etiam dignatus est communicare Ecclesiæ suæ, dum potestatem remittendi peccata est impetratus Petro & successoribus: quia per illam cœlium aperitur credentibus.

ibus, omniaque obstacula remouentur. Etenim sola peccata reatibus cis annexus, fores celestes claudunt improbis: Nihil coinguinatum intrabit in Regnum Caelorum. O sublimis potestas remittendi peccata. O sublimis clavis remouens talia obstacula! O felix Ecclesia tali potestate, tali clau!

3. Ego sum primus & novissimus, & vultus, & sui mortuus, & ecce sum uiuens in saecula saeculorum. & habes clauem mortis & inferni. Ipse nimirum est, Alpha & Omega, principium & finis omnium, secundum diuinitatem: mortuus fuit secundum humanitatem, & resurrexit secundum propriam virtutem, ut vivat in saecula saeculorum, aliique vitam communitet sempiternam, auctor & largitor verae vitae. Sed & habere se asserit clauem mortis & inferni; hoc est interprete B. Ruperto, clauem duplicis mortis, videlicet animae & corporis. Mortis namque nomine dissolutio corporis, inferni autem nomine mors animae quae aeterna est, recte significatur: cuius utriusque mortis clauis, id est potestatem ipse habet, iuxta illud: *Dominus mortificat & uiuificat, deducit ad inferos & reducit.* Habet ergo clauem mortis & inferni, qui habet potestatem occidendi, & oculos aeternis penis mancipandi. Deinde habet clauem mortis & inferni (interprete Richard. de S. Viêt.) quia per potestatem suam portas mortis & inferni in fine aperiet, ibi que diabolum & sceleratos ejus sine fine cruciandos includet. Talem ergo differentiam inter mortem & infernum possumus accipere, ut per mortem intelligamus tormentum reprobis preparatum, per infernum autem locum tormento destinatum. Denique habet clauem mortis & inferni, quia potestatem habet supra mortem, quae cum detinere non potuit, & supra infernum, quia destructis claustris ejus & repagulis, captivos inde traxit: habetque potestatem nostrae mortis, & nostrae resurrectionis: immo per clauem istam, recte intelliges cum Joachimo Abbate jura antiqui hostis, quae habuit in genus humanum jam inde ab initio per seductionem Adae, reddens hominem morti obnoxium, & inferni supplicis: quae jura Christus illi per passionem eripuit.

Quarto, competit illi specialissimè & eminentissimè Clavis scientiae: quia cum sit Sapientia aeterna in sinu Patris, mysteria à saeculis abscondita aeternitatis consilia, aperit & potest quando vult, & quomodo vult aperire, siue per se, siue per Prophetas, per Apostolos, per Doctores in Ecclesia futuros usque ad consummationem Sanctorum, ad aedificationem corporis sui mystici. Et hanc clauem vocamus clauem David, quia Davidi eminenter fuit communicata scientia mysteriorum diuinorum, & ipse praeter ceteris Prophetis, genere, gestis, regno, vaticinio, mysteria Christi praenunciavit, aperuit, & ad vivum expressit. De hac ergo clauem rectè intelliges illud,

Clavis scientiae seu clavis David.

Hac dicit sanctus & verus, qui habet clauem David, qui aperit, & nemo claudit, claudit & nemo aperit. In quem locum Richard. de S. Viêt. Hac dicit sanctus & verus, sanctus in bonitate, verus in promissione: qui eo quod sanctus, numquam peccat; & quia verus, numquam mentitur; & quia habet clauem David, cui vult mysteria sapientiae aperit & largitur. Quid enim per clauem David apparet Fili hominis similitudo nobis rectius designavit, quam gratiam spiritualis sapientiae, quae & Davidi, & aliis Prophetis mysterium humane redemptionis luculenter aperuit? Quae specialiter dicitur David, & propter prerogatiuam manifestationis, & propter promissionem sibi factam. Qui aperit & claudit: aperit corda ad intelligentiam fidei, aperit ora ad praedicationem verbi, aperit intellectum scripturarum, aperit naturas rerum, aperit sensum ad cogitationem, aperit affectum ad dilectionem, aperit linguam Doctorum ad docendum, aperit corda populorum ad credendum, & quoniam quae electis aperit, reprobis claudit, rectè dicitur claudit & nemo aperit. Sic aperit duobus in Emmaus euntibus sensum scripturarum, claudit reprobis Judaeis, quibus usque hodie velamen remanet super cor clausum.

Denique convenientissimè per clauem David CRUX CHRISTI intelligitur. Unde dicitur hac clavis imponi *super humerum ejus*. Quod factum est, dum per Crucem CHRISTI patiens humeris impositam inauguratus censeretur ut Rex, prius diademate spinico coronatus, & purpureo paludamento ornatus. Haec ergo fuit clavis Regia, Symbolum potestatis, & insigne imperii sui. De qua iterum fit mentio: *Factus est principatus super humerum ejus*. Per hanc clauem & caelum aperuit & infernum. Caelum quidem, quia illud antea clausum erat, & nemo poterat ingredi. Quomodo clausum? Per rigidum illud claustrum decreti universalis, quo prohibebantur Filii Adae ab illius ingressu, donec pro peccato totam naturam inficiente pretium satisfactionis & sanctificationis fuisset exhibitum. Et hujus quidem decreti & impedimenti Symbolum fuit romphaea flammans & versatilis, in aditu paradysi posita, ne Adam cum Filio illuc regrederetur. Sed CHRISTUS Dominus cruce sua omne remouit obstaculum, omnem obicem, omne decretum. Perrupit omnia claustra, extinxit cruore suo omnem gladii aciem & flammam: illoque amoto Filiis Adae ostium latum aperuit, & viam stravit, qua redirent ad gratiam, ad Paradisum, ad caelum. Per eandem quoque vim crucis infernum aperuit limbum, vestes ferreas referans, & educens in sanguine testamenti vitulos de lacu in quo non erat aqua. Sic captivam reduxit secum captiuitatem, regnis caelestis jam apertis inferendam. Quapropter in ejus ascensu triumphali inelamatur. Virtutibus

Apo. 3.

Luc. 24.

Crux Christi: clavis David. Isai. 22.

Isai. 9.

Gen. 3.

Zach. 9.

Pfal. 23. tibus celestibus; *Attollite portas Principes vestras, & elevamini porta aeternales, & introibit Rex gloria.* O clavis, primum quidem onerosa portanti, sed gloria ascendenti! O clavis efficax in caelo, in terra, in inferno, cuius virtute caelum aperitur, sepulchra referantur, educitis captivis Satan inferno clauditur!

Quatuor claves naturae reservasse. 1. Clavem pluviam, ut de thesauris absconditis illas ad libitum emittat, vel retineat quaedam clausura coarctatas. *Deut. 28. Aperiet Dominus thesaurum suum optimum caelum ut tribuat pluviam terrae tuae in tempore suo. benedicetque cunctis operibus manuum tuarum.* 2. Clavem vitae, hoc est generationis, dando fecunditatem, vel immittendo sterilitatem. Hinc in sacris eloquiis dicitur Deus claudere vel aperire vulvam Quapropter cum Rachel infecunda & invidens sorori suae Lia, diceret marito suo Jacob: *Dammi liberos, alioquin moriar.* Resp. Jacob iratus: *Num pro Deo ego sum, qui te privavit fructu ventris tui?* 3. Clavem alimoniae, ad famam depellendam. Unde *Pfal. Oculi omnium in te sperant Domine, & tu das escam illorum in tempore oportuno. Aperis tu manum tuam, & imple omne animal benedictione.* 4. Clavem sepulchrorum, hoc est resurrectionis. Unde *Ezech. Hae dicit Dominus: Ateriam tumulos vestros, & scietis quia ego Dominus.*

An non haec omnia si ad sensum spirituum referamus, Christo cui clavis David attribuitur, aptissime convenire inveniemus? *Primo* quidem, nonne ipse est qui de thesauris suis pluviam nobis donat, roremque de Caelo, quo arida cordis nostri terra fructificet in gemmen optimum, & siugem optimam. *Pluviam voluntariam segregabit Deus haurienti tui.* Cum tribus annis videretur caelum clausum tempore Eliae, nubecula ascendente de mari, quae habebat vestigium quasi hominis aperuit illud Deus, & pluvia abundantissima perfudit terram. Tres ibi status recte dixeris designatos antiqui temporis, unum ante legem, alterum sub lege tertium sub Prophetis: quo tempore caelum videbatur clausum, quia caelestis gratia rara erat, & vix de caelo deflueret in animas videbatur. At Christus nubeculae humanitatis nostrae vestitus clavem habuit, & in caelum potestatem, abundantissimam gratiae pluviam post iuam in caelum ascensum effundens: ex qua tot benedictionis germina in hereditate sua exorta cognovimus, tot Martyrum, totas purpuras, tot Confessorum vernantes flores, tot Religiosorum milia quasi caelestes violas, tot candida Virginum lilia. Ergo clavis pluviae apte ipsi convenit.

2. Clavis generacionis sacrae. 2. An non ipse est qui clavem habet generationis sacrae, quandoquidem uterum *MARIAE* fecundavit, & aperuit sine virginitatis detrimeto? Ex illo processit non solum ipse, sed & membra

omnia eius mystica; hoc est, omnes fideles, quos spiritualiter Mater illa & Virgo enixa censetur. An non iterum ipse est, qui uterum Ecclesiae, sponsae suae, ita aperit & fecundat, ut in finem usque saeculi pariat amplissimam generationem quaerentium faciem Dei Jacobi? Et quidem tanta eius fecunditas jam ab initio fuit, ut eam admirans Propheta exclamavit: *Quis audivit tale? Quis vidit huius simile? Numquid parturivit terra in die una, aut parietur gens simul? Quia parturivit & peperit Sion filios suos.* Respiciebat nimirum exordia Ecclesiae, cum tot fideles ipsa peperit, Christo eius uterum fecundante & aperiente: quando uno die tria milia, altero quinque milia fidem susceperunt, Petro praedicante. Sic ergo & clavis generationis apte Christo attribuitur.

3. Nonne est ipse qui instar Joseph (quem Salvatorerem Aegypti vocavit Pharaon) clave sua aperit regium horreum, pro fame depellenda? Nonne angelica, omnes invitavit ad frumentum electorum, omnibus illud abunde suppeditavit? Immo aperit & ipse cellaria Regis, ut introducat sitientes dicente eius Sponsa: *Introduxit me Rex in cellaria sua;* in cellam scilicet naturam, ubi reficit sitientes non tumultuoso vino spirituum virginis germinante, sed vino quod germinat Virgines, & recalcitrantem mentis & ventris sopit puriginem. Quis vero illic potest introducere, nisi ipse? Aperit quoque quotidie quinque rivulos, utque ad cordis sui secretum originem habentes, ut omnes abunde pascat, reficiat, satiet. Sic ergo clavis alimoniae ei recte attribuitur.

4. Quis est qui aperit sepulchra, & educit vivos & secundos Lazaros, nisi ipse? Quis peccatores iam inveteratos, in tumulis criminum inuoratos, & non solum quatuordecim, sed & quatuordecim quadraginta annis fixos, & tumulis educit, aperit, & ad vitam reducit, nisi ipse? Quis Magdalenam, quis Mattheum, hunc & sepulchro avaritiae, illum & sepulchro concupiscentiae eruit, nisi ipse ostendens eis vias vitae? Et nonne tandem in fine saeculi omnium sepulchra aperiet, personante novissima tuba; & qui audierint vocem Filii Dei procedent in resurrectionem vitae? Sic ergo & clavis sepulchrorum illi recte assignatur. Et quidem haec omnia ei competunt virtute crucis suae.

O Clavis David, unica quidem, virtute tamen multiplex! O quam admirabilis es, quam multiformis in effectibus tuis, dum aperis & nemo claudit, claudis & nemo aperit; Veni, O Fili David, ut sedas super sedem Patris tui David, iuxta divinam promissam. Veni & mystica tua clave aperis nobis intellectum ad te cognoscendum, aperis nobis cor ad te amandum, aperis memoriam nostram ad beneficia antiqua & nova recolendam. Aperis & linguam ad laudes tuas decantandum, aperis aures mentis & corporis ad te audiendum & obediendum,

4. *Clavis resurrectionis spiritus sancti.*

1. Clavis gratia.

Pfal. 67. *Voluntariam segregabit Deus haurienti tui.* Cum tribus annis videretur caelum clausum tempore Eliae, nubecula ascendente de mari, quae habebat vestigium quasi hominis aperuit illud Deus, & pluvia abundantissima perfudit terram. Tres ibi status recte dixeris designatos antiqui temporis, unum ante legem, alterum sub lege tertium sub Prophetis: quo tempore caelum videbatur clausum, quia caelestis gratia rara erat, & vix de caelo deflueret in animas videbatur. At Christus nubeculae humanitatis nostrae vestitus clavem habuit, & in caelum potestatem, abundantissimam gratiae pluviam post iuam in caelum ascensum effundens: ex qua tot benedictionis germina in hereditate sua exorta cognovimus, tot Martyrum, totas purpuras, tot Confessorum vernantes flores, tot Religiosorum milia quasi caelestes violas, tot candida Virginum lilia. Ergo clavis pluviae apte ipsi convenit.

2. Clavis generacionis sacrae.

3. Reg. 18.

4. Clavis resurrectionis spiritus sancti.

5. Clavis resurrectionis spiritus sancti.

6. Clavis resurrectionis spiritus sancti.

7. Clavis resurrectionis spiritus sancti.

8. Clavis resurrectionis spiritus sancti.

9. Clavis resurrectionis spiritus sancti.

10. Clavis resurrectionis spiritus sancti.

11. Clavis resurrectionis spiritus sancti.

12. Clavis resurrectionis spiritus sancti.

13. Clavis resurrectionis spiritus sancti.

14. Clavis resurrectionis spiritus sancti.

15. Clavis resurrectionis spiritus sancti.

dum, aperi viscera ad compatiendum, oculos aperi ad lachrymas & fletum. Tu enim solus potes aperire, & dum aperis nemo potest claudere. Veni, O Fili David, & mystica tua clave, claudes oculos & sensus nostros, ne ultra hauriant vanitatem, sed soli pateant veritati. Claude corda foedo & profano amori, ac cupiditati; claudes os & labia maledictioni, & venenatae detractioni: claudes aures Satanae sibilis, & pravae suggestioni. Claude omnes animae fenestras, omnemque in nos aditum prohibe peccato, inferno, & morti. Tu enim solus potes claudere, & dum claudis nemo, potest aperire.

Veni, O Domine Jesu, aperiatur coelum, aperiatur nubes, aperiatur terra, & te germinet Salvatore. Aperi nobis coelum, & caelestes nubes, ut ros & pluvia descendat super nos, quasi fillicidia stillantia super terram cordis nostri aridam: sic ipsa caeleste germen germinabit a te irrorata. Aperi fontes gratiae, fontes vitae, de quibus cum gaudio hauriamus aquas salutaris: quia clausi sunt & signati, tuque solus potes aperire. Veni & aperi absconditos thesauros, filiis tuis electis elargiendis. Aperi regnum caelorum omniamoto impedimento, ut intrent electi tui, dilecti tui. Sic introeamus ad te, aperiente te: introeamus ad cortium per ostium latum lateris, per januam illam apertam pietatis: introeamus ad gloriam, & ad conclave ac sponsum thalamum, ad aeternitatis regnum, ubi te laudare valeamus in saecula saeculorum. Ibi confortabis feras portarum tuarum, ut nemo ingrediatur inimicus, nemo egrediatur amicus: ut eum illis quibus aperuisti, aeternum maneat; ut quibus clausisti, iam amplius non aperias: quia clave aeterna clausa erit janua, electorum tuorum numero adimpleto.

LECTIO XV.

De sceptro domus israel.

Sceptrum signum est Regiae auctoritatis, & supremi Principatus symbolum. Quin immo ad divinum etiam imperium designandum, sceptri nomine sacri & profani utuntur auctores. Hinc Aegyptii Sapientes olim depinxerunt Deum tamquam sceptrum, cui Oculum insculptus erat; designantes per id ejus potentiam omnia regentem, simulque ejus providentiam ac vigilantiam, omnia circumspicientem, & moderantem. Testis est hujus rei S. Cyrillus. Cui consonat visio Hieremiae, ubi Dei potentia & providentia semper vigilans, ut plebs sceleratos, representatur ei per *Virgam vigilantem*: hoc est, ut aliqui vertunt, *Oculatam*, sive oculos apertos & vigiles habentem, ut flagitia pervideat, & vigili cura in illa animadvertat. Erat ergo Virga illa sceptrum Dei regium; sceptrum justitiae, sceptrum potentiae oculatum. Phryges quoque non absumili modo pingebant Deum, quasi sceptrum Sole exornatum, ut testatur Macrobius. Est enim Deus Sol, qui omnia videt, omnia

Rational. Evang.

audis, omnia regit, & illustrat. Ergo Sol ipse & Sceptrum.

Simili ratione Christus Filius Dei qui est potentia Patris, Sceptri nomine designatur. Et quidem *Sceptrum domus Israel* specialiter appellatur, quia missus est ut Domum Israel, regat, & moderetur. Domum scilicet Israel, non tam illam quae Israelis est secundum carnem, quam illam quae Israelis est secundum electionem & benedictionem. Missus enim est, ut electos colligat, illos moderetur, illos in finem aeternae praedestinationis dirigat. Et hi sunt Domus Israel, generatio quaerentium Dominum, quaerentium faciem Dei Jacob: hos regit & pascit *Virga Decorum*. Reprobis quidem & ipse dominatur, sed in malum eorum, aeternis tandem suppliciiis eos plectens & scelerata vindicans. Et hos ergo regit, sed *Virga ferrea*, vel *Virga Funiculus* nuncupata. Ait enim per Proph. *Assumpsit mihi duas virgas, unam vocavi Decorum, alteram vocavi Funiculum, & pasci gregem.* Quid per illas duas Virgas designatur, nisi duplex regimen? Unum est suave, speciosum, & decorum, quo boni reguntur, amore, clementia, suavitate: alterum severum, poenis & suppliciis permixtum, quo rebelles non tam reguntur, quam confringuntur, quasi funiculis in hac vita, rudentibus postea detrahendis & detinendis in aeternis suppliciis. Quibus etiam minatur Prophetâ Ilaas *Va qui trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis, & tamquam vinculum plausivi peccatum.* In modum scilicet funis, qui ex pluribus filis crescit, peccata a reprobis contextuntur, donec crescant in crassum rudentem plausivi, quo ad supplicium tandem aeternae damnationis in praecipitum pertrahuntur. Propter hos ergo assumit *Virgam Funiculus* nuncupatam, variis eos minis & poenis confringens in hoc saeculo. Sed quia his minis poenisque non retrahuntur a peccato; postea *Virga ferrea, tamquam Va: Fuguli confringet eos, & in fornacem aeternum cruciandos detruet.*

Ceterum, si hujus sceptri domus Israel magnificentiam, potentiamque vis intelligere, memineris Virgae prodigiosa, qua Moyses Filios Israel eduxit de Aegypto in tot portentis. Virgam istam recte Sceptrum domus Israel nominaveris: nam & typus ac symbolum fuit potestatis qua Christus Filius Dei educiturus erat fideles de servitute peccati, & de Satanae potestate. Et illam quidem Virgam, quasi regiminis sibi a Deo in populum suum concredidit sceptrum, projecit Moyses iussu Dei in terram, & in colubrum versa est: sed cum eam iterum e terra in manus sumpsisset, coluber in Virgam est reversus. Quae quidem duplici transmutatione, diversis status Hebraeorum in Aegypto designatus fuit. Quia illi primò virgam, hoc est sceptrum & principatum tenebant, vivente & regente Joseph, & tunc amabantur ab Aegyptiis. At postea dum Joseph vita functus fuit, exosi fuerunt Aegyptiis, quasi essent colubri & serpentes, vitae eorum insidiantes: sicque in terram projecta Virga, seu

Christus
sceptrum
domus
israel.

Zach. II.

Isai. 5.

Psal. 1.

Virga
Moyse
sceptra
Christi.

E